

Onderwerp: Ouders dringen aan op verbeteren adoptie en behoud als kindbeschermingsmaatregel

Van: info@lava-ouders.nl

Datum: 15-1-2018 18:52

Aan: cie.jv@tweedekamer.nl

CC: C.vdStaij@tweedekamer.nl, rvraak@sp.nl, s.fritsma@tweedekamer.nl, m.vtoorenborg@tweedekamer.nl, a.kuiken@tweedekamer.nl, l.helder@tweedekamer.nl, m.azmani@tweedekamer.nl, k.verhoeven@tweedekamer.nl, a.rutte@tweedekamer.nl, f.voosten@tweedekamer.nl, a.vojik@tweedekamer.nl, h.krol@tweedekamer.nl, m.vnispen@tweedekamer.nl, t.hiddema@tweedekamer.nl, C.vDam@tweedekamer.nl, K.buitenweg@tweedekamer.nl, f.azarkan@tweedekamer.nl, s.koopmans@tweedekamer.nl, secretariaat.middendorp@tweedekamer.nl, m.groothuizen@tweedekamer.nl, g.markuszower@tweedekamer.nl, Femke.arissen@tweedekamer.nl, a.kuik@tweedekamer.nl, m.dboer@tweedekamer.nl, s.vandergraaf@tweedekamer.nl, cees@vandijen.net, martinvandam@avgg.nl, jjblanksma@hetnet.nl

Aan de Vaste Kamercommissie V&J t.b.v. het Algemeen Overleg d.d. 18 januari 2018 inzake Adoptie

Geachte Kamerleden,

De discussie rond de toekomst van interlandelijke adoptie zou, wat de adoptieoudergroeperingen in Nederland betreft, gericht moeten zijn op het principe dat adoptie primair een kindbeschermingsmaatregel is. Natuurlijk is adoptie daarnaast voor wensouders een manier om een kindwens te vervullen. Kinderen horen op te groeien bij ouders die hen wensen. Wij onderschrijven ten eerste het principe dat er ouders bij kinderen gezocht worden, en niet andersom. Wij achten het ook in het belang van onze kinderen dat adoptieprocedures zorgvuldig verlopen. Adoptieouders leren van wat er de afgelopen decennia aan ervaring rond adoptie is opgedaan. Een verkeerd gelopen procedure of het niet toepassen van de inmiddels opgedane kennis rond adoptie, zal uiteindelijk onze kinderen parten zal spelen. Wij zijn ervan overtuigd dat [er nog grote groepen kinderen in de wereld leven zonder familie, die baat hebben bij opgroeien in een liefdevol adoptiegezin](#). Wij zien intensivering van de samenwerking tussen de centrale autoriteit en adoptieorganisaties als de aangewezen manier om misstanden rond adoptie in de toekomst verder te voorkomen. De vergunninghouders hebben tijdens de rondetafelgesprekken in mei duidelijk aangegeven dat zij instaan voor de dossiers en procedures die zij beheren, en wij moedigen de centrale autoriteit aan om op bezoek te gaan bij de bemiddelende organisaties waar Nederland mee werkt in de zendende landen.

Wij zijn verheugd te lezen, in de brief d.d. 31-1-2017 van Staatssecretaris Dijkhoff, dat hij als uitgangspunt hanteert dat interlandelijke adoptie mogelijk moet blijven voor die kinderen voor wie geen alternatief beschikbaar is. Dat gesteld hebbende zou je van de Nederlandse overheid het volgende mogen verwachten:

1. Faciliteer en stimuleer adoptie, zodat kinderen kansen krijgen die zij hard nodig hebben, of zoals genoemd in onze position paper t.b.v. de rondetafelgesprekken in mei dit jaar: een positief toekomstbeleid;
2. Zorg ervoor dat professionele voorlichting, ondersteuning en nazorg altijd laagdrempelig en snel beschikbaar zijn en blijven;
3. Zorg dat beleidsaanpassingen altijd zijn gebaseerd op recent en goed statistisch onderbouwd wetenschappelijk onderzoek.

Ad A.: Faciliteren en stimuleren van adoptie

In de analyses die de afgelopen jaren door verschillende partijen zijn aangereikt, inzake de dalende trend van interlandelijke adoptie, worden steeds de volgende argumenten genoemd:

1. De stijgende leeftijd van voor adoptie in aanmerking komende kinderen

2. Het toenemen van het percentage special needs kinderen
3. De stijgende welvaart in de zendende landen
4. Alternatieve mogelijkheden voor ongewenst kinderloze stellen om een gezin te stichten

Het wereld armoede probleem en, als afgeleide daarvan, de erbarmelijke omstandigheden van miljoenen kinderen, zijn de komende decennia nog niet opgelost. Het verbeteren van de jeugdzorg in zendende landen gaat nog decennia duren. Kinderen die baat zouden hebben bij adoptie, hebben, in de zendende landen waar Nederland mee samenwerkt, [maar een paar procent kans om op te groeien in een stabiele gezinssituatie](#).

Echter, twee belangrijke invloeden worden consequent over het hoofd gezien in de rij met argumenten voor de afname van adoptie:

1. De wachttijden bij adoptie
2. De kosten van adoptie

Adoptieouders begrijpen dat zorgvuldige procedures tijd kosten. Het geven van goede voorlichting, en het doen van goed onderzoek aan zowel het kinddossier als het ouderdossier zijn in het belang van onze kinderen. Er zijn echter veel ouders die meer dan anderhalf jaar op de verplichte voorlichting hebben gewacht, en daarna nog maanden op de gesprekken met de Raad van de Kinderbescherming. Pas daarna start het feitelijke bemiddeldeel van de procedure, waarbij wachttijden van meerdere jaren de regel zijn, en de onzekerheid groot is tot aan het laatste moment.

Adoptieouders begrijpen dat zorgvuldige procedures bewerkelijk zijn, en dus geld kosten. Er zijn echter twee rigoureuze ingrepen doorgevoerd in de afgelopen 9 jaar, ten tijde van de financiële crisis:

- De afschaffing van de belastingaftrekbaarheid van adoptiekosten in 2009, vervangen door een fors lagere, vaste tegemoetkoming in de kosten;
- De volledige afschaffing van voornoemde tegemoetkoming per 1 januari 2013. Sinds dat moment betalen adoptieouders álle kosten zelf, inclusief de fors duurder geworden verplichte voorlichting en de steeds verder stijgende bemiddelingskosten.

De gevolgen van de wachttijdfactor en de kostenfactor zijn dat aspirant ouders tijdens een lopende procedure zijn afgehaakt (de Stichting Adoptie Voorzieningen heeft ook bevestigd dat procentueel een groot gedeelte van de aangemelde adoptieouders pas in de loop van de procedure uitvalt), en dat de aanwas van nieuwe aspirant adoptieouders stagneert en zelfs daalt. Hiermee vervalt adoptie voor de kinderen die bij deze ouders geplaatst hadden kunnen worden als een beschikbare kinderbeschermingsmaatregel. Sommige ouders wijken uit naar andere methoden om hun kinderwens in te vullen. Deze methoden zijn, in tegenstelling tot adoptie, géén kinderbeschermingsmaatregelen, maar worden vaak wel (deels) financieel vergoed via bijvoorbeeld een zorgverzekering.

Staatssecretaris Dijkhoff schreef in zijn brief d.d. 28 mei 2015 aan de Kamer: *"Voor wat betreft een financiële tegemoetkoming is uw Kamer eerder bericht dat – gezien de bezuinigingstaakstelling – het niet verantwoord is om met een alternatieve regeling te komen van de met ingang van 1 januari 2013 vervallen regeling tegemoetkoming adoptiekosten. Ik ben die mening eveneens toegedaan. Bovendien zie ik – gelet op het hierboven geschetste – hierin geen rol voor de overheid weggelegd."* De bezuinigingstaakstelling staat sinds het einde van de financiële crisis in een heel ander daglicht, en dat de overheid geen rol heeft bij het beschermen van kinderen, ook al wonen zij (nog) niet in Nederland, **vinden wij een zéér inhumane en hardvochtig standpunt.**

Wel verheugt het ons in het regeerakkoord te hebben gelezen dat het adoptieverlof zal worden uitgebreid. Daarmee wordt een wel heel groot verschil ten opzichte van zwangerschaps- en bevallingsverlof enigszins opgeheven, wat de rechtsgelijkheid (v.w.b. het ontvangen van zorg) tussen adoptiekinderen en andere kinderen ten goede komt. Het vormen van een nieuw adoptiegezin, met daarin het belang van een goede hechting (geen kinderopvang of school in de eerste maanden na thuiskomst!) en in bijna alle gevallen een reis van enkele weken of maanden naar het land van herkomst, maakt het opnemen van verlof voor beide ouders voor een langere duur noodzakelijk. In het ter tafel liggende wetsvoorstel voor uitbreiding van het adoptieverlof missen wij nog een voorziening voor ondernemers en ZZP'ers. Ook hierbij dringen wij aan op rechtsgelijkheid t.o.v.

zwangerschaps-/bevallingsverlof, waarbij dit wel geregeld is.

Ad B.: Laagdrempelige beschikbaarheid van voorlichting, begeleiding en nazorg

Er is in Nederland adoptie specifieke ondersteuning voorhanden in de periode vóór, tijdens en na de adoptie. Dit kan bijvoorbeeld via instellingen als de Stichting Adoptie Voorzieningen (die ook de verplichte voorlichting doen), Basic Trust en nog een heel aantal andere private, ondersteunende bureaus en coaches voor adoptiegezinnen. Tenslotte wordt via de Landelijke Oudervereniging Gezinsproblematiek Adoptie (LOGA) een ondersteunend netwerk van ouders van geadopteerden geboden. Wij dringen erop aan dat de overheid erop toe ziet dat deze ondersteuning altijd laagdrempelig beschikbaar en bereikbaar blijft. In een aantal gevallen worden de kosten door adoptieouders zelf gedragen. Kosten mogen geen afweging zijn in de beslissing om bijvoorbeeld wel of geen herstellende therapieën of video-interactie begeleiding toe te passen in een adoptiegezin, om zo de hechting en basisveiligheid van het kind thuis of op school te bevorderen. De maatschappelijke kosten van een verkeerd gestelde diagnose of niet gesignaleerd trauma zijn veel hoger, want werken mogelijk op een latere leeftijd sterk uit, en kunnen in het ernstigste geval volwaardige deelname aan de maatschappij in de weg staan. Adoptieouders hebben oog voor het feit dat volwassen geadopteerden aangeven dat het stigmatiserend werkt om aan te nemen dat adoptiekinderen altijd getraumatiseerd zijn of probleemkinderen zijn. Recent onderzoek van ADOC en de Rijksuniversiteit Leiden geeft immers aan dat het overgrote deel van de volwassen geadopteerden tevreden is met zijn of haar adoptie en gelukkig in het leven staat. Wij streven echter voor het belang van de groep waarbij het zo vroeg mogelijk signaleren en behandelen van een *eventueel* trauma, bijvoorbeeld veroorzaakt door verwaarlozing of mishandeling in het land van herkomst, ervoor kan zorgen dat ook deze groep kans maakt op te groeien tot de volwassen personen die zij zelf willen zijn. Dit ook met het oog op het feit dat de gemiddelde leeftijd van in Nederland aangekomen kinderen, toeneemt. Het komt helaas nog voor dat de hulp wordt ingeroepen van iemand zonder kennis van of ervaring met adoptie.

Ad C.: Wetenschappelijk onderzoek

De periode volgend op de publicatie van het RSJ rapport over interlandelijke adoptie, gepubliceerd in november 2016, heeft duidelijk laten zien hoe verdeeld de ervaringen en meningen over adoptie in Nederland zijn. Het is zeer verleidelijk en zelfs menselijk te noemen dat persoonlijke ervaringen worden aangevoerd als argument in de discussie over de toekomst van adoptie. Echter persoonlijke ervaringen kunnen niet als uitgangspunt worden genomen voor beleidsaanpassingen. Dit dient te gebeuren op basis van deugdelijk, meerjarig statistisch wetenschappelijk onderzoek. Het verdwijnen van ADOC wordt door adoptieouders precies om deze reden betreurd en wij vragen de overheid erop toe te zien dat de aanwezige kennisinstututen en organisaties niet in hun voortbestaan worden bedreigd. Hierdoor wordt voorkomen dat aanwezige kennis verloren gaat en bevordert dat goed onderzoek ook in de toekomst mogelijk blijft.

Wij herkennen [in het moderne wetenschappelijke adoptieonderzoek dat adoptie de meest effectieve kindbeschermingsmaatregel is](#) voor kinderen die in het land van herkomst geen enkele kans maken op een stabiel, veilig leven in een liefhebbend gezin.

Met vriendelijke groet,

Sander Vlek,

Voorzitter Landelijke Vereniging van Adoptieouders
Woordvoerder Adoptie Ouders Overleg (AOO)

Deze brief is opgesteld in samenwerking met en mede namens de bij AOO aangesloten besturen van de Adoptie Vergeniging Gereformeerde Gezindte en Vereniging Protea.

Protea

